

COMMON HOME

**MIGRATIE EN ONTWIKKELING
IN EUROPA EN DAARBUITEN**

Onderzoek uitgevoerd en geschreven door Olga Kadysheva, Patrick Taran, en Piyasiri Wickramasekara (GMPA); Luisa Fondello, Davide Gnes, en Shannon Pfohman (Caritas Europa).

Bijdragen en ondersteuning van Addie Cusick, Katya Garcia-Israel, Jaycee Greeley, Tara Thomas (GMPA), Lucy Anns, Leila Bodeux en Ester Bohé (Caritas Europa); Joana Alfaiate (Caritas Portugal); en Tom Devriendt (Caritas International België).

Deze publicatie maakt deel uit van MIND (Migration Interconnectedness Development), een driejarig project dat gefinancierd wordt door de Europese Commissie (DG DEVCO). Het doel is het publiek bewust te maken van de relatie tussen duurzame ontwikkeling en migratie en de rol van de Europese Unie in ontwikkelingssamenwerking. Onder leiding van Caritas Oostenrijk zijn de partners van het MIND-project: Caritas Beieren (Duitsland), Caritas International België, Caritas Bulgarije, Caritas Tsjechië, Caritas Europa, Caritas Italië, Cordaid (Caritas Nederland), Caritas Portugal, Caritas Slowakije, Caritas Slovenië en Caritas Zweden.

Voor meer informatie over MIND volg de campagne via: <https://www.caritas.eu/whatishome/>

Deze publicatie werd proefgelezen door Mauricio Ruiz en Richard Tuffs

Grafisch Ontwerp en lay-out door Vanden Broele Group ondersteund door Leticia Lozano (Caritas Europa)

Drukwerk door Vanden Broele Group

Illustratie voorblad door Jean Bernard Boulnois.

Gepubliceerd in november 2019 door Caritas Europa, Rue de la Charité, 43, 1210 Brussel - België.

ISBN: 978-2-931068-00-7

Deze publicatie is tot stand gekomen in het kader van het MIND-project, dat financiële steun heeft ontvangen van het DEAR-programma van de Europese Unie. De informatie in deze publicatie geeft niet noodzakelijkerwijs het standpunt of de mening van de Europese Unie weer.

Hoewel alles in het werk is gesteld om de juistheid van de gegevens en informatie in deze publicatie te waarborgen, kunnen er toch enkele onnauwkeurigheden in voor komen. Caritas Europa kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het verdere gebruik van de informatie in deze publicatie. Mocht u vragen hebben over de informatie of gegevens in dit rapport, aarzel dan niet om contact op te nemen met Caritas Europa.

HOOFDSTUK 4

CONCLUSIES

Migratie is in Europa een zeer omstrede onderwerp geworden. Onverantwoordelijke populistische politici, die munt slaan uit de groeiende frustratie van de verarmde werkende en middenklasse, hebben van migranten en hun gezinnen perfecte zondebokken gemaakt. Nu de angst voor migranten de belangrijkste drijvende kracht achter het beleid en de acties in Europa wordt, dreigt heel Europa uit het oog te verliezen wat migratie werkelijk is: een uitdaging en een kans voor alle betrokkenen (Avramopoulos 2017). In deze context heeft het Caritas-netwerk het nodig geacht om een hernieuwde bezinning op gang te brengen over de complexe verbanden tussen migratie en ontwikkeling.

In deze Europese publicatie worden de verschillende manieren waarop migratie en ontwikkeling met elkaar verbonden

zijn, zowel in Europa als wereldwijd, besproken. Vanuit het perspectief van Caritas als een wereldwijde, belangrijke organisatie die zich voornamelijk bezighoudt met de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting en de bevordering van de menselijke waardigheid, benadert Caritas migratie en ontwikkeling vanuit twee invalshoeken. Enerzijds heeft zij geanalyseerd in hoeverre migratie zelf bijdraagt en kan bijdragen aan duurzame ontwikkeling in de landen van herkomst en bestemming, mits de juiste omstandigheden in elke context aanwezig zijn. Anderzijds heeft zij onderzocht in hoeverre het beleid en de praktijken van Europa en de lidstaten zowel intern als extern bijdragen aan de integrale menselijke ontwikkeling en aan de duurzame ontwikkeling van landen in Europa en daarbuiten.

4.1. Bijdragen gerelateerd aan migratie en ontwikkeling in Europa en overzee

Uit de analyse van de Europese migratiecontext die in de 11 Common Home studies wordt gepresenteerd en die door aanvullende secundaire bronnen wordt ondersteund, blijkt dat **migrant en vluchtelingen al heel lang kenmerkend zijn voor Europa**, aangezien de Europese landen al eeuwenlang zowel met immigratie als met emigratie te maken hebben. In totaal worden 60 miljoen mensen, of 11,7% (van de totale EU-bevolking van 512,6 miljoen mensen), die in de EU-lidstaten verblijven, als internationale migranten beschouwd. Volgens de 11 studies van de Common Home studies is de helft of meer van hun respectieve migrantenpopulaties afkomstig uit EU-lidstaten. Het is dan ook niet verrassend dat in veel gevallen de grootste aantallen migranten uit de buurlanden komen. In 2015 bereikte het aantal asielzoekers in de 28 EU-lidstaten een piek en is sindsdien gedaald. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het aantal vluchtelingen in de Europese landen zeer klein blijft in vergelijking met die in de frontlijnstaten die grenzen aan Syrië en Irak en met het totaal aantal vluchtelingen wereldwijd.

Een verdere analyse van de bijdragen van migratie en van migranten aan de integrale menselijke ontwikkeling in de landen van bestemming en in Europa, bevestigt **dat migranten nu al aanzienlijk bijdragen aan het welzijn van de Europese samenlevingen**. Zij leveren een essentiële bijdrage aan de arbeidsmarkt, waardoor de economie in stand wordt gehouden en banen en bedrijven worden gecreëerd. Zij spelen vaak een sleutelrol bij het waarborgen van de duurzaamheid van de stelsels van welzijn en sociale bescherming en dragen bij tot de verrijking van de Europese samenlevingen op sociaal, cultureel en politiek gebied. Voor veel Europese emigratielanden, zoals Italië, Portugal, Slowakije, Slovenië en Tsjechië, leveren emigranten zelfs aanzienlijke economische bijdragen elders, vaak in andere EU-lidstaten of zelfs in landen als de Verenigde Staten, Canada of Australië. Gezien de huidige sociale en demografische uitdagingen waarmee verschillende Europese lidstaten worden geconfronteerd - met name in verband met de vergrijzing van de bevolking en de veranderende productiemethoden, die hebben geleid tot een aanzienlijk tekort aan arbeidskrachten in alle arbeidssectoren en regio's - zullen deze

bijdragen in de toekomst waarschijnlijk nog belangrijker worden voor gemeenschappen en landen¹.

Uit verdere analyse blijkt dat **de bijdragen van migratie en van migranten in landen buiten Europa**, d.w.z. in de landen van herkomst, aantoonbaar zijn en wordt het belang benadrukt van het behoud van de mobiliteit van mensen als een relevante factor voor de bevordering van een duurzame, integrale menselijke ontwikkeling. Voor veel Afrikaanse landen vormen de overmakingen van geld een belangrijk deel van hun BBP en wegen zij aanzienlijk zwaarder dan de ontwikkelingshulp. De groeiende **stroom van geldovermakingen naar de landen van herkomst** wordt door de huishoudens van migranten gebruikt voor productieve activiteiten en voor het instandhouden van de consumptiepatronen van de huishoudens of voor het vervullen van basisbehoeften (onderwijs, gezondheidszorg en voedsel). Overmakingen blijken dus van vitaal belang te zijn voor het welzijn van de ontvangende huishoudens, ook vanwege de mogelijkheden die zij hebben om hun toegang tot sociaaleconomische kansen en mogelijkheden te vergroten en

bij te dragen aan het terugdringen van de armoede. Andere belangrijke bijdragen zijn onder meer kennisoverdracht en de verspreiding van ideeën en praktijken die door migranten individueel en door migrantenorganisaties worden gestimuleerd; op een aantal terreinen spelen beide een sleutelrol bij de ondersteuning van ontwikkelingsprocessen in de landen van herkomst. Regionale mobiliteit in Afrikaanse regionale economische gemeenschappen (REC's) dragen, net als in Europa, bij tot de instandhouding van de normale levensomstandigheden van de gemeenschappen en de levensvatbaarheid van de arbeidsmarkten en de economieën. Het zou echter, net als in Europa, een vergissing zijn om aan te nemen dat migratie en migranten de primaire verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van Afrikaanse landen en regio's op zich kunnen nemen. In het volgende deel, waarin Caritas de tweede invalshoek gebruikt om migratie en ontwikkeling te benaderen, wordt een kritische beoordeling gegeven van wat er is gedaan en wat er op deze gebieden moet worden gedaan om structuren en beleid te creëren die de integrale menselijke ontwikkeling bevorderen en de ontwikkelingskansen van migratie ondersteunen.

4.2. Belemmeringen en uitdagingen gerelateerd aan migratie en ontwikkeling in Europa en overzee

Uit een nadere analyse van de 11 Common Home studies blijkt dat **een aantal uitdagingen en belemmeringen de ontwikkelingskansen van de migratie bedreigen en een negatief effect hebben op de toezegging van Europa om duurzame ontwikkeling in de landen van bestemming te bevorderen**. Deze worden aangemerkt als zowel Europese als nationale belemmeringen, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke kenmerken van elke lidstaat. Ondanks de geleverde inspanningen, blijven het beleid en de praktijken met betrekking tot de integratie van migranten op economisch, sociaal, cultureel en politiek niveau in de Europese samenlevingen over het algemeen onbevredigend. Of het nu op de werkplek, op school, in het ziekenhuis of elders is, migranten hebben nog steeds te maken met discriminatie, beperkte steun en beperkte toegang tot sociale voorzieningen. Dit leidt tot de eerste belangrijke bevinding, die consequent als een belangrijk punt van zorg wordt aangemerkt in alle 11 nationale Common Home studies:

Bevinding 1: Er is behoefte aan een mondiale lange termijn-aanpak van migratie die inclusieve integratiemodellen omvat en tegelijkertijd ook de bezorgdheid van de autochtone bevolking serieus neemt.

Het bevorderen van de integratie van migranten en vluchtelingen door middel van een krachtig integratiebeleid is van essentieel belang, niet alleen om het volledige migratiepotentieel te ontsluiten, maar ook om een universele agenda voor duurzame ontwikkeling na te streven. Hoewel de EU-instellingen eigenlijk een mandaat hebben om stimuleringsmaatregelen te bieden en de acties van de lidstaten ter bevordering van de integratie van burgers van derde landen te ondersteunen (Europese Commissie), blijven de lidstaten toch met talrijke tegenslagen kampen. Een belangrijke uitdaging is de vermeende concurrentie tussen gemarginaliseerde lokale bevolkingsgroepen en de zichtbare migrantenbevolking om de schaarse materiële middelen. Deze situatie hangt grotendeels samen met de structurele veranderingen die zich zowel in Europa als wereldwijd voordoen, van de flexibilisering van werk en de herstructurering van de economische productie (delokalisatie, uitbesteding, enz.), tot de achteruitgang van de verzorgingsstaat in veel Europese landen. Deze structurele veranderingen hebben desastreuze gevolgen gehad voor het welzijn van veel Europeanen, waar de arbeiders- en middenklasse van verschillende Europese landen hun levensomstandigheden achteruit hebben

¹ Voor een interessante discussie over toekomstige migratiescenario's, waarin de veranderende sociale, politieke en economische omstandigheden in Europa en wereldwijd worden geïnventariseerd, zie (Szczepanikova, Alice en Tina van Crieking 2018).

zien gaan. Het is dan ook geen wonder dat in het huidige neo-liberale tijdperk, waarin de sociaaleconomische ongelijkheid toeneemt, de socialezekerheidsstelsels worden ontmanteld en de arbeidsbescherming zwakker wordt, velen geneigd zijn om migratie als de oorzaak van deze ontwikkelingen te zien. Niet verwonderlijk is ook het gevolg van de politisering van de migratie in de Europese context en de obsessie om illegale migratie te bestrijden. Toch is het belangrijk op te merken dat de voorspelbare reacties over het algemeen bijdragen aan het verslechteren van de rechten van migranten, vluchtelingen en asielzoekers, aangezien zij als de gemakkelijke zondebok gezien worden voor alle maatschappelijke problemen.

Wil iedereen echt van migratie kunnen profiteren, dan moet het integratiebeleid worden gekoppeld aan het algemene sociale en economische beleid dat gericht is op de rest van de bevolking, en met name op de meest achtergestelde of recentelijk verarmde delen van de Europese gemeenschappen. Dit inzicht moet een nieuwe discussie op gang brengen over de samenhang tussen migratie en ontwikkeling en, meer in het algemeen, over het soort samenleving dat we de komende jaren en decennia willen. Het bevorderen van een lange termijn benadering van de integratie van migranten is in de eerste plaats een kwestie van het handhaven van de fundamentele mensenrechten en van het waarborgen van respect voor ieders menselijke waardigheid. Het creëren van sociale en economische marginalisering, het “buiten het systeem” plaatsen van mensen en het kweken van haat onder nieuwkomers, dragen bij aan het verslechteren van de kansen die verbonden zijn aan een hechte samenleving en verzwakken de mogelijkheden van migratie die bij kunnen dragen aan de duurzame ontwikkeling van Europa. Bovendien zal een sterke integratie op lange termijn waarschijnlijk meer rendement opleveren voor de landen van bestemming en de lokale gemeenschappen, voor zover dit kan leiden tot een opwaartse spiraal (grotere sociale samenhang, een grotere bijdrage aan het belastingstelsel en de sociale zekerheid, een grotere deelname aan de arbeidsmarkt, een vermindering van de sociale uitsluiting en een verrijking van het sociale en culturele leven). Het bevorderen van een inclusief en evenwichtig debat, dat schadelijke mythes uit de weg ruimt, maar ook de zorgen en angsten van de lokale bevolking erkent, is des te belangrijker om het huidige giftige “negatieve verhaal”, dat wordt gevoed door onverantwoordelijke politici, tegen te gaan. Dit verwijst naar een meer recente en potentieel zeer gevaarlijke trend, die als tweede belangrijke bevinding wordt genoemd.

Bevinding 2: De toenemende vijandigheid jegens migranten tast de sociale cohesie in Europa aan en remt de erkenning van de bijdragen van migranten aan de landen van bestemming en de landen van herkomst.

In het huidige gepolariseerde politieke klimaat worden migranten en vluchtelingen meestal als een probleem beschouwd, hetzij als een bedreiging voor de Europese economie, identiteit of veiligheid, hetzij, in het beste geval, als passieve slachtoffers die hulp nodig hebben, met als gevolg dat hun bijdrage aan de Europese ontwikkeling ernstig onderschat wordt. De toenemende publieke vijandigheid, xenofobie en openlijke discriminatie van migranten en vluchtelingen tasten de sociale cohesie in Europa aan en waardoor de erkenning van de burgers aan de bijdragen van migranten beperkt wordt. Het wordt voor het publiek steeds moeilijker om verkeerde informatie te onderscheiden van op feiten gebaseerd nieuws, gezien de schat aan gegevens die beschikbaar is en gemakkelijk via de sociale media wordt verspreid. Dit heeft bijgedragen aan het creëren van een klimaat van ‘nepnieuws’, waardoor de neiging ontstaat om migranten tot zondebok te maken voor dingen die niet noodzakelijkerwijs met hen te maken hebben, zoals hen de schuld geven van de macro-economische problemen in de samenleving. Een dergelijk klimaat, gevoed door onoprechte media en/of onverantwoordelijke regeringen en populistische politici, die proberen de steun van de bevolking te krijgen om nationale en lokale verkiezingen te winnen, heeft geleid tot een impasse op zowel nationaal als Europees niveau. De verdeeldheid zaaïende retoriek heeft de voortdurende aanvallen op de rechten van migranten, de criminalisering van de solidariteit en het discriminerende en racistische beleid op verschillende gebieden gelegitimeerd. Wetgevende maatregelen ten gunste van migranten zijn vele malen effectief geblokkeerd - de hervorming van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel en het openstellen van meer reguliere migratiekanalen zijn hiervan twee goede voorbeelden - terwijl ook het bestaande goede beleid en de bestaande praktijken op het gebied van de integratie van migranten worden uitgehold.

De giftige mix van populistische nationalistische politiek, negatieve en bevooroordeelde berichtgeving in de media en gefrustreerde publieke opinie - waarvan een groot deel de pijn voelt van de jaren van economische crisis, neoliberal arbeids- en sociaal beleid en de afbraak van de verzorgingsstaat - heeft een vicieuze cirkel in publieke debatten teweeggebracht die moeilijk te doorbreken is en een sterk tegenverhaal vraagt.

Daarom is het belangrijk dat de media, journalisten, politici en publieke figuren hun verantwoordelijkheid nemen om migratie nauwkeurig en verantwoord in de juiste context te plaatsen. Het bevorderen van een evenwichtiger debat zal ook afhangen van de vraag of de media en socialmedia providers ook bij deze discussies kunnen worden betrokken om te zorgen voor een betere publieke toegang tot (kwantitatief goede)

informatie. Er moet worden benadrukt dat migranten mensen zijn en onderdeel uitmaken van onze gemeenschap. Ze mogen nooit worden beschreven in termen van aantallen, cijfers, als 'problemen' of als onderwerpen in nieuwsuitzendingen. Ze moeten de kans krijgen om voor zichzelf te spreken, hun eigen verhalen te vertellen en hun eigen getuigenissen te presenteren, terwijl ze, als ze dat willen, ook betrokken moeten worden bij beleidsontwikkeling en bij het aandragen van oplossingen. Verwacht wordt dat een dergelijke aanpak verder zal bijdragen aan het onschadelijk maken van populistische verhalen die arme gemeenschappen tegen elkaar opzetten. Bovendien zou het publiekelijk benadrukken van een aantal aan migratie gerelateerde kansen, kunnen helpen.

4.2.1. Externe dimensie met aandacht voor Afrika

Bij de analyse van de verbanden tussen migratie en ontwikkeling in het kader van het Europese externe beleid, werd bijzondere aandacht besteed aan het Afrikaanse continent en aan de betrekkingen tussen de EU en Afrika. Uit de analyse van de **migratiecontext in Afrika** is gebleken hoe belangrijk het is om de omvang en de reikwijdte van de Afrikaanse migratie naar Europa in een bredere historische context te plaatsen. Alle soorten migratie zijn al lang kenmerkend voor het continent, en de meeste Afrikaanse landen zijn landen van herkomst, doorvoer en bestemming. In situaties zoals die in de Sahel, zijn eeuwenoude patronen van landelijk nomadenleven en cirkelmigratie/seizoensgebonden migratie verweven met regionale vluchtroutes voor vluchtelingen en ontheemden en met migratiecorridors naar Europa. Hoewel een belangrijk deel van de Afrikaanse migranten - voornamelijk uit Noord-Afrika - probeert Europa te bereiken, vindt **het grootste deel van de Afrikaanse migratie plaats binnen het continent en in het bijzonder binnen subregio's**. Dit is ook de realiteit van asiel, terwijl alleen al de Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara meer dan 30 procent van de wereldwijde vluchtelingenbevolking opvangen. Als het gaat om het nastreven van duurzame ontwikkeling in Afrika en elders, zijn uit de gegevens talrijke uitdagingen en belemmeringen naar voren gekomen **die een bedreiging vormen voor de ontwikkelingskansen van de migratie en een negatief effect hebben op de Europese verplichting om de integrale menselijke ontwikkeling in de landen van herkomst te bevorderen**. Het gaat onder meer om onvoldoende vooruitgang op het gebied van de regionale mobiliteit in Afrika, het gebrek aan betrokkenheid van Europa voor het openstellen van reguliere migratiekanalen, het gebrek aan een gunstig klimaat (met inbegrip van hoge kosten voor geldovermakingen) in de landen van herkomst en de nog steeds beperkte betrokkenheid van diasporagroepen/migrantengroepen bij de ontwikkelingsprocessen in de landen van herkomst. De derde en de vierde belangrijke bevindingen vestigen beide de aandacht op uitdagingen in verband met de

externe dimensie, ten eerste in verband met de waarde van de Europese officiële ontwikkelingshulp (ODA) en ten tweede in verband met het onsamenhangende beleid.

Bevinding 3: De waarde van de officiële Europese ontwikkelingshulp (ODA) komt in het gedrang als gevolg van de instrumentalisering van de hulp en de prioriteiten van de EU op het gebied van veiligheid en migratiebeheersing. In plaats daarvan moet de officiële ontwikkelingshulp worden gehandhaafd als het belangrijkste instrument van de EU en haar lidstaten, om de armoede aan te pakken.

Ondanks de vele manieren die eerder zijn beschreven over de bijdragen van migratie aan ontwikkeling, zou het een vergissing zijn om aan te nemen dat migranten de primaire verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de landen en regio's waaruit zij afkomstig zijn, op zich moeten nemen. Het is belangrijk om de ontwikkelingskansen van migratie op een genuanceerde manier te benaderen, in het besef dat de gevolgen van migratie voor de landen van herkomst belangrijke nadelen kunnen hebben, zoals de ontworteling van de eenheid en de samenhang van het gezin, het handhaven of versterken van sociale en economische ongelijkheden en de negatieve gevolgen bij politieke aangelegenheden. Aangezien migratie het resultaat is van een dynamiek die hoofdzakelijk op het individu of het gezin is gebaseerd, kan niet worden verwacht dat migratie tegemoet kan komen aan het openbaar belang, dat behartigd zou moeten worden door nationale en supranationale instellingen, om te beginnen op lokaal niveau. Om deze redenen moet migratie alleen een aanvulling vormen op het beleid en de maatregelen voor duurzame ontwikkeling, die moeten worden opgezet door de belanghebbenden in Afrika of de ontwikkelingsregio's, zoals de regeringen en de lokale actoren van het maatschappelijk middenveld. In dit verband kan de Europese officiële ontwikkelingshulp (ODA) een belangrijke bron van steun zijn.

In de huidige politieke context, hebben stemmen van verschillende kanten van het politieke spectrum de toegevoegde waarde en de relevantie van ODA als instrument van het Europese buitenlandse beleid in twijfel getrokken. Toch blijft ODA het belangrijkste instrument waarmee zowel de Europese Unie als haar lidstaten armoede, sociale en economische ongelijkheden en klimaatverandering, die allemaal belangrijke kwesties van onze tijd zijn, kunnen aanpakken. Bij het inspeelen op de behoeften en prioriteiten van de partnerlanden, kan officiële ontwikkelingshulp, indien deze naar relevante gebieden geleid wordt (d.w.z. economische duurzame ontwikkeling, goed bestuur, conflictpreventie, toegang tot voedselzekerheid, mensenrechten, democratisering, enzovoort), en door het betrekken van lokale belanghebbenden (met inbegrip van het maatschappelijk middenveld), in feite een belangrijke rol spelen bij het bereiken van duurzame ontwikkeling in de wereld.

De uitdagingen voor het bereiken van duurzame ontwikkeling zijn gericht op de belemmeringen waardoor de toegevoegde waarde van de Europese ODA beperkt wordt, waaronder de inflatie en de veiligheid van de hulp, de *mainstreaming* van migratie in het ontwikkelingsbeleid, het ontbreken van samenhangend beleid en de problematische rol van de particuliere sector. Dit alles draagt bij tot een verdere uitholling van het potentieel van de ODA bij het nastreven van een duurzame ontwikkelingsagenda. Bovendien wordt het ontwikkelingsbeleid steeds meer rechtstreeks gekoppeld aan kortetermijndoelstellingen voor de terugdringing van de migratie. Het hierboven beschreven anti-immigratieklimaat is waarschijnlijk een belangrijke drijfveer geweest op de recente beleidsagenda van de Europese Unie en haar lidstaten. Met name de bezorgdheid van de Unie over de beveiliging van haar buitengrenzen en het uitbannen of, in ieder geval, “inperken” van illegale migratie van buiten Europa lijkt bijna alle andere zorgen, met betrekking tot de bescherming van de rechten van migranten en vluchtelingen en het behoud van de ontwikkelingssamenwerking als een instrument dat uitsluitend gericht is op het uitroeien van armoede, te hebben weggenomen. Het zou echter kortzichtig zijn om de Europese ontwikkelingssamenwerking te gebruiken als onderdeel van een bredere strategie voor het terugdringen van de migratie. Deze aanpak kan niet alleen een averechtse uitwerking hebben op de gestelde doelen, maar dreigt ook de potentiële voordelen van de ontwikkelingshulp op de lange termijn te ondermijnen. Als Europa zijn mondiale rol als een op waarden en beginselen gebaseerde internationale actor wil behouden en ervoor wil zorgen dat officiële ontwikkelingshulp (ODA) leidt tot zinvolle armoedebestrijding, moet deze officiële ontwikkelingshulp daarom een hoeksteen van het Europese externe optreden blijven en niet worden beïnvloed door andere doelstellingen van het buitenlands beleid, wat leidt tot de vierde bevinding.

Bevinding 4: De integrale menselijke ontwikkeling van migranten en hun menselijke waardigheid worden in gevaar gebracht door andere tegenstrijdige doelstellingen van het buitenlands beleid van de EU en haar lidstaten.

Het is bekend dat de EU en haar lidstaten (in uiteenlopende mate) verschillende doelstellingen van het buitenlands beleid nastreven, die hun ontwikkelingsdoelstellingen in gevaar kunnen brengen en het streven naar duurzame ontwikkeling voor landen en mensen buiten Europa kunnen schaden. Deze tegenstrijdige beleidslijnen (bv. beleid inzake handel, landbouw, klimaatverandering, belastingregelingen, militaire en veiligheidsdoeleinden, milieu en asiel) kunnen de positieve rol van de officiële ontwikkelingshulp (ODA) en de ontwikkelingssamenwerking in het algemeen gemakkelijk in het gedrang brengen en ondermijnen. Bovendien kunnen deze beleidslijnen en aanvullende praktijken (bijv. wapenverkoop, landroof, exploitatie van natuurlijke hulpbronnen, enz.) in be-

paalde gevallen bijdragen tot een verdere verslechtering van de omstandigheden - zoals grote sociale en economische ongelijkheden, conflicten en klimaatverandering - die gedwongen migratie en ontheemding in de hand werken, en zo de voorwaarden helpen scheppen voor een toename van de illegale migratiestromen naar Europa. Dit is des te zorgwekkender gezien het gebrek aan betrokkenheid van Europa bij de uitbreiding van de reguliere migratiekanalen, waardoor de betrekkingen en de samenwerking met de Afrikaanse partners op het gebied van migratie tot nu toe slechter geworden zijn.

Wat bijvoorbeeld de handels- en migratierelatie betreft, is de analyse meestal gericht op de vraag of migratie de internationale handel ten goede komt, of aan de landen van ontvangst en herkomst. De antwoorden laten zien dat migratie vooral ten goede komt aan de handel en dat beide elkaar aanvullen. Doorgaans staan landen echter meer open voor handel dan voor migranten. Het negeren van een zeer complex systeem van “push”- en “pull”-factoren die ten grondslag liggen aan migratie en de relatie ervan met het handelsbeleid - in combinatie met een gebrek aan samenhang in het beleid - heeft geleid tot een aantal onbedoelde gevolgen. Een ander voorbeeld van hoe ander Europees beleid en andere praktijken bijdragen aan het ondermijnen van duurzame ontwikkeling buiten Europa, heeft te maken met het belastingregime. Er is sprake van een wereldwijde onevenwichtigheid in de internationale belastingonderhandelingen, ten nadele van de ontwikkelingslanden die vaak niet in staat zijn om evenveel winst te genereren uit de belastingen die op hun eigen grondgebied worden geheven. In een poging om dit aan te pakken, heeft het Europees Parlement de lidstaten opgeroepen om bij de onderhandelingen over belastingverdragen te zorgen voor een eerlijke behandeling van de ontwikkelingslanden.

Veiligheid en buitenlands beleid zijn ook gebieden die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor duurzame ontwikkeling in ontwikkelingslanden. Veiligheidsgerichte acties die in het kader van ontwikkelingsinstrumenten worden gefinancierd, zijn al aangemerkt als potentieel problematisch, vooral wanneer zij uitsluitend de prioriteiten en belangen van het Europees buitenlands beleid weerspiegelen. Een andere tegenstrijdigheid heeft betrekking op de uitvoer van wapens en militair materieel van de EU naar ontwikkelingslanden, waardoor situaties en omstandigheden die de ontheemding van mensen in de hand werken, kunnen verergeren of doen voortduren. De rol van de EU in de bijdrage aan de klimaatverandering is een voorbeeld van een andere kwestie met tegenstrijdigheden. De klimaatdoelstelling van de EU om de uitstoot tegen 2030 met ten minste 40 procent te verminderen, is in 2014 vastgesteld. Sindsdien is een groot aantal wetgevende maatregelen op EU-niveau goedgekeurd. Desondanks heeft de EU een van de slechtste ecologische voetafdrukken en CO₂-emissies per hoofd van de bevolking ter wereld. Hoewel dit een wereldwijd fenomeen is, heeft de klimaatverandering een onevenre-

dig grote invloed op mensen in minder ontwikkelde landen en kan zij bijdragen tot een toename van de ontheemding. Volgens schattingen zouden maar liefst 143 miljoen mensen, waarvan de meesten in ontwikkelingslanden, tegen 2050 gedwongen kunnen worden hun huis te verlaten als gevolg van een dergelijke progressieve aantasting van het milieu. Uiteindelijk zijn deze acties in strijd met de ontwikkelingsdoelstellingen en beïnvloeden ze de levensomstandigheden en het welzijn van complete bevolkingsgroepen die in ontwikkelingslanden wonen - vaak in zeer ernstige mate. Soortgelijke gevolgen worden geconstateerd met betrekking tot landroof en de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen. Deze tendensen en de daaruit voortvloeiende tegenstrijdige beleidsmaatregelen en acties zijn zorgwekkend, omdat zij blijken te geven van een volstrekt gebrek aan respect voor *Policy Coherence for Development*, PCD (= beleidscoherentie voor ontwikkeling) en er niet in slagen de mens in het middelpunt van het beleid te plaatsen of voorwaarden creëren die een integrale menselijke ontwikkeling mogelijk maakt en bevordert.

Hoewel de EU heeft getracht het gebrek aan beleidscoherentie aan te pakken door PCD in te voeren, blijven er talrijke inconsistenties bestaan, zowel wat de interpretatie ervan betreft als de praktijk, met als gevolg dat de vertaling ervan op operationeel niveau nogal ondoeltreffend is. Het eenvoudige resultaat is dat er geen duidelijkheid of consensus bestaat tussen de institutionele belanghebbenden over de betrokkenheid van de EU ten aanzien van de ontwikkelingslanden. Het is duidelijk dat de EU en haar lidstaten zich meer moeten inspannen om ervoor te zorgen dat hun beleid geen schade toebrengt aan de ontwikkelingslanden en een positieve bijdrage levert aan hun duurzame ontwikkeling. In een context waarin de verplichtingen van de EU met betrekking tot PCD dubbelzinnig blijven en waarin PCD soms in omgekeerde richting wordt toegepast (ontwikkeling ten dienste van andere beleidsgebieden) en waarin mobiliteit wordt gekaderd als gerelateerd aan veiligheidsdoelen, is het duidelijk dat de politieke wil een doorslaggevende factor blijft om de doeltreffendheid van PCD te bepalen, zoals is vastgelegd in het Verdrag van Lissabon.

4.3. Kansen in verband met migratie en ontwikkeling in Europa en overzee

In de volgende paragraaf wordt de uitbreiding van de tweede invalshoek voortgezet die Caritas gebruikte om migratie en ontwikkeling te benaderen, en worden de kansen gepresenteerd die uit de gegevens naar voren kwamen als gevolg van bestaande structuren, beleid en praktijken die de integrale menselijke ontwikkeling stimuleren en de ontwikkelingskansen van migratie in zowel Europa als overzee ondersteunen.

Er is een aantal bestaande verdragen, beleidslijnen en veelbelovende praktijken in de landen van bestemming, evenals kansen die voortkomen uit de samenwerking tussen meerdere belanghebbenden en de betrokkenheid van het maatschappelijk middenveld, wat grote kansen voor migratie biedt. Zo bieden **Agenda 2030**, **het Global Compact on Migration** (= *Het Wereldwijde Migratiepact*) en de **Urban Agenda** (= *Stedelijke Agenda*) nuttige kaders waarbinnen maatschappelijke organisaties kunnen pleiten voor een inclusief beleid door de integratie van migranten te koppelen aan doelstellingen van duurzame ontwikkeling, met inbegrip van het respecteren van de mensenrechten en de menselijke waardigheid. Een andere belangrijke kwestie die meer publieke aandacht verdient, is het benadrukken van de positieve resultaten en kansen die voortvloeien uit hervestiging en innovatieve particuliere en/of maatschappelijke sponsorprogramma's. Meer nog, wanneer dergelijke regelingen profiteren van de deelname van maatschappelijke organisaties (waaronder Caritas) en institutionele partners, dragen zij bij tot het verbeteren van veilige en legale kanalen die voor bescherming moeten zorgen.

Dit is opnieuw een voorbeeld van een goede kans om voort te bouwen op **bestaande wettelijke kaders** en conventies voor de bescherming van de rechten van migranten en vluchtelingen. Extra kansen die verband houden met migratie en die uit de analyse naar voren zijn gekomen, omvatten ook het succesvolle beleid en praktijk ter bevordering van de maatschappelijke integratie van migranten, projecten en activiteiten ter bevordering van de interculturele dialoog en het intercultureel begrip, en praktijken die de participatie van migranten en/of van migranten- en diasporaorganisaties in sociale en politieke aangelegenheden bevorderen. Al deze mogelijkheden zouden kunnen profiteren van een grotere publieke zichtbaarheid, waarbij sprake is van positieve samenwerkingsverbanden en succesvolle verhalen en persoonlijke getuigenissen.

Wat de externe dimensie betreft, worden in de publicatie ook **beleids- en praktische mogelijkheden** genoemd die worden toegeschreven aan het bevorderen en stimuleren van duurzame ontwikkeling en het vergroten van de ontwikkelingskansen van migratie in de landen van herkomst. Ook hier kwam het belang van het kader van Agenda 2030 naar voren, evenals het kader voor de samenhang van beleid en de onderhandelingen in het kader van de EU-ACS (= *tussen de EU en de landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan*) en het MFK (= *Meerjarig Financieel Kader*). Dit zijn allemaal belangrijke kaders voor het maatschappelijk middenveld en andere belanghebbenden om te pleiten voor een betere kwantiteit en kwaliteit van de officiële ontwikkelingshulp. Het Global

Compact inzake migratie, het Global Skills Partnership of Migration en de versterking van de Afrikaanse regionale mobiliteit werden erkend als veelbelovende instrumenten om de rol in de ontwikkeling van migratie te versterken. Er werd ook gesproken over een aantal innovatieve beleidslijnen en projecten op het gebied van geldovermakingen en de betrokkenheid van de diaspora bij de ontwikkelingssamenwerking. Tot slot leidt dit tot de vijfde belangrijke bevinding en dient als een herinnering voor nationale en EU-beleidsmakers om hiermee rekening te houden bij het ontwerpen van een allesomvattende aanpak voor een toekomstig migratie- en ontwikkelingsbeleid voor de lange termijn.

Bevinding 5: Migratie is een natuurlijk onderdeel van het leven. Er moeten kansen worden gecreëerd, zodat mensen niet uit wanhoop worden gedwongen te migreren, maar via veilige en legale kanalen op zoek naar een goed persoonlijk leven.

Migratie en mobiliteit vormen een universeel kenmerk van de mensheid. Sinds het begin der tijden verplaatsen mensen zich - ze migreren. Er wordt niet verwacht dat dit snel zal stoppen, integendeel, er wordt een grotere mobiliteit verwacht in de toekomst. Migranten zijn vaak veerkrachtig; ze kunnen, afhankelijk van hun situatie en financiële middelen, keuzes maken - over hoe ze op de levensomstandigheden moeten reageren en beslissen of, met wie en wanneer ze hun land moeten ontvluchten of verlaten. Verwachtingen dat dit proces door ontwikkelingssamenwerking ingrijpend zal worden beïnvloed, zijn slechts naïef en zullen waarschijnlijk mislukken. Ongeacht de inspanningen die worden geleverd om migratiebewegingen af te schrikken, te stoppen of te voorkomen, zullen wanhopige en vindingrijke mensen een weg door de hekken vinden en hun leven blijven riskeren via gevaarlijke routes. Dit is een reden te meer om de internationale samenwerking te richten op het faciliteren van reguliere mobiliteit voor de duurzame ontwikkeling van alle landen. Als er een zinvol verband wordt gelegd tussen ODA en migratie, moet dit ervoor zorgen dat het ontwikkelingsbeleid ertoe bijdraagt dat migratie een keuze wordt in plaats van een noodzaak - waarbij in gedachten moet worden gehouden dat, zoals besproken in hoofdstuk 1, de ontwikkeling op de lange termijn waarschijnlijk zal leiden tot een vermindering (maar nooit volledig zal stoppen) van migratie uit economisch belang. Om de voordelen van internationale migratie werkelijk te maximaliseren, moet de reguliere migratie worden versterkt door mensen met alle soorten vaardigheden, opleidingen en economische achtergronden, de kans te geven zich op een veilige en legale manier tussen hun land van herkomst en hun land van bestemming te verplaatsen.

Vanuit juridisch oogpunt kan de EU, omdat zij gebonden is aan internationale verplichtingen op het gebied van vluchtelingen en mensenrechten, de negatieve neveneffecten van haar buitenlands beleid niet negeren en moet zij het respecteren van de mensenrechten en de behoeften aan bescherming waarborgen en tegelijkertijd de duurzame, integrale menselijke ontwikkeling in de landen van bestemming, doorreis en herkomst bevorderen.

Uiteindelijk is de combinatie van deze verschillende aspecten (d.w.z. intern vs. extern, land van bestemming vs. land van herkomst, barrière vs. kans) een voorbeeld van de samenhang tussen migratie en ontwikkeling - zowel in het beleid als in de dagelijkse praktijk. Alle gegevens in deze publicatie en deze bevindingen samen, verwijzen naar **de complexiteit van het zogenaamde verband tussen migratie en ontwikkeling**. In het algemeen gaat het erom **een positief effect van migratie en ontwikkeling** te creëren op basis van het volgende: 1) migratie is een potentiële kans voor duurzame ontwikkeling van alle landen en gemeenschappen en moet worden vergemakkelijkt met maatregelen die de waardigheid en rechten van mensen waarborgen die zich verplaatsen; 2) de ontwikkelingsagenda moet in de eerste plaats gericht zijn op het bevorderen van duurzame ontwikkeling in Europa en daarbuiten, ten behoeve van iedereen, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat migratie grotendeels een keuze blijft en niet een wanhopige noodzaak. De bevindingen van deze publicatie bevestigen **dat staten, gezien de juiste structuren en juridische mogelijkheden, moeten voortbouwen op het migratiepotentieel, om niet alleen bij te dragen aan de integrale menselijke ontwikkeling van migranten en hun gezinnen, maar ook aan gemeenschappen, en aan de duurzame ontwikkeling van hun landen van herkomst, doorreis en bestemming**.

Naast deze belangrijke bevindingen, worden in het volgende hoofdstuk essentiële **aanbevelingen** gedaan die gericht zijn op beleidsmakers op EU-niveau in de Europese Commissie, het Parlement en de Europese Raad en, indien van toepassing, ook in de Raad van Europa.

HOOFDSTUK 5

AANBEVELINGEN AAN BELANG HEBBENDEN OP EU-NIVEAU

In dit hoofdstuk worden essentiële aanbevelingen gedaan die gericht zijn op beleidsmakers in de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Europese Raad en, indien van toepassing, ook in de Raad van Europa¹. Deze aanbevelingen vormen een aanvulling op de talrijke bestaande aanbevelingen die Caritas² en andere Ngo's de afgelopen jaren hebben gedaan met betrekking tot het waarborgen van de waardigheid en de rechten van migranten, de normen voor asielbescherming, de doeltreffendheid van de hulp en de beginselen van duurzame ontwikkeling. Caritas Europa doet een beroep op de leiders van de Europese Unie:

- Om prioriteit te geven aan het migratie- en ontwikkelingsbeleid, dat een omgeving creëert die mensen in staat stelt hun mogelijkheden ten volle te benutten, hun levensproject te ontwikkelen en – alles samengenomen – hun integrale menselijke ontwikkeling te verwezenlijken. Het negatieve debat over migratie te veranderen en de toenemende vijandigheid en de negatieve houding ten opzichte van migranten en migratie tegen te gaan.
- De in deze publicatie gesignaleerde barrières die de bijdrage en erkenning van migranten van zowel de landen van bestemming als de landen van herkomst in de weg staan, effectief aan te pakken.
- Het bevorderen van de factoren die het voor migranten gemakkelijker maken om volledig deel te nemen aan de samenleving en hun bijdrage te erkennen.

Om dit te bereiken moet meer aandacht worden besteed aan de mogelijkheden om de ontwikkelingskansen van migratie te maximaliseren en de integrale menselijke ontwikkeling van migranten in de landen van bestemming en in de landen van herkomst te bevorderen.

1 Voor aanbevelingen die gericht zijn op het nationale niveau, wordt verwezen naar de 11 nationale Common Home studies op de Caritas Europawebsite: <https://www.caritas.eu/common-home-series>.

2 Zie onze publicaties en standpunten over dit onderwerp, zoals Caritas Europa 2016b; Caritas Europa 2018c; Caritas Europa 2019c.

Caritas beveelt de beleidsmakers van de EU aan:

Het negatieve debat over migratie te veranderen, de toenemende vijandigheid en de negatieve houding ten opzichte van migranten en migratie tegen te gaan:

- 1 Stop met het koppelen van migratie aan veiligheidskwesties. In plaats daarvan moet de belangrijke rol van migranten en de bijdrage van migratie aan de ontwikkeling in zowel de landen van herkomst als de landen van bestemming worden benadrukt.
- 2 Bestrijd onjuiste informatie en desinformatie door het ondersteunen van op feiten gebaseerd onderzoek en het bevorderen van een objectief debat over migratie en ontwikkeling dat gericht is op de media en het grote publiek.
- 3 Maak migratie en migranten menselijker door middel van verhalen en getuigenissen, hanteer een persoonsgerichte aanpak en maak de vele bijdragen van migranten aan hun landen van bestemming en herkomst zichtbaar.
- 4 Vraag aandacht voor de factoren die gedwongen migratie in de hand werken, inclusief de oorzakelijke gevolgen van de praktijken en het beleid van de EU en de lidstaten voor de landen van herkomst, zoals de gevolgen van wapenverkoop, landroof en de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen.
- 5 Verricht op feitenmateriaal gebaseerd onderzoek en vergroot, via campagnes in de gehele EU, het bewustzijn over de kansen die met migratie gepaard gaan, waarbij de nadruk wordt gelegd op en erkenning wordt gegeven aan de vele manieren waarop migranten bijdragen aan de integrale menselijke ontwikkeling, zowel in hun land van herkomst als in hun land van bestemming.
- 6 Bevorder een cultuur van ontmoeting evenals een positief verhaal over migratie.

De ontwikkelingskansen van migratie maximaliseren en de integrale menselijke ontwikkeling van migranten in de landen van bestemming bevorderen:

- 7 Geef prioriteit aan en bevorder het recht op gelijke kansen en non-discriminatie, met name door vast te houden aan de bestaande kaders voor gelijkheid³ en door de EU-onderhandelingen af te ronden met het oog op de goedkeuring van de anti-discriminatie richtlijn om discriminatie op grond van onder meer leeftijd, handicap, godsdienst of overtuiging op alle gebieden waarop de EU bevoegd is, te verbieden⁴.
- 8 Creëer structuren en praktijken die de volledige en actieve deelname van gemeenschappen aan de samenleving mogelijk maken en bevorderen, met name door de integratie op de arbeidsmarkt en de toegang tot sociale en economische basisrechten voor iedereen te vergemakkelijken.
- 9 Garandeer een omgeving die de integrale menselijke ontwikkeling bevordert en die iedereen, ook migranten, steun en toegang verschaft tot economische, sociale, culturele en fysieke materialen en middelen.
- 10 Overwin de structurele barrières die een gastvrije samenleving in de weg staan, aangezien er geen integratie mogelijk is zonder participatie:
 - Garandeer hoogwaardige, toegankelijke en betaalbare sociale voorzieningen voor iedereen. Houd rekening met de bijzondere behoeften van veel migrantenvrouwen (en kinderen), die te maken kunnen hebben met talloze risico's en kwetsbaarheden.
 - Investeer in onderwijs en zorg voor jonge kinderen en in gezinsondersteuning.
 - Garandeer de toegang tot werk voor iedereen, met bijzondere aandacht voor de meest gemarginaliseerden.
 - Bevorder de kwaliteit van de werkgelegenheid, bestrijd ongelijkheid op de arbeidsmarkt en creëer een beleid om een sociale economie te bevorderen en ondersteun sociale ondernemingen en sociaal ondernemerschap.
 - Zorg ervoor dat migranten een actieve rol spelen in hun eigen zelfbeschikking (d.w.z. erkenning van hun eigen kracht om beslissingen te nemen en te handelen en hen ook betrekken bij beleidsprocessen die hen aangaan).
- 11 Bevorder structuren om de betrokkenheid van migranten/diasporagroepen bij sociale en politieke aangelegenheden te waarborgen.
- 12 Bevorder een ordelijke, veilige en verantwoorde mobiliteit en handhaving van de mensenrechten in overeenstemming met Agenda 2030 en de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's) en de Global Compacts on Migration and Refugees.
- 13 Pas Agenda 2030 en de SDG's op een participatieve, inclusieve, transparante en universele manier toe, waarbij de betrokkenheid van alle belanghebbenden, en met name van het maatschappelijk middenveld en de migratie- en diasporagroepen, wordt ondersteund.
- 14 Breid de veilige en legale wegen naar Europa uit en koppel het beleid aan de praktijk, waardoor wegen naar bescherming, werkgelegenheid en gezinshereniging mogelijk worden. Bevorder hervestiging, humanitaire toelatingsprogramma's, humanitaire visa, maatschappelijke sponsoring, gezinshereniging, visumfacilitering voor arbeidsdoelenden en andere mobiliteitsregelingen.
- 15 Zorg voor toegang tot asiel, wat betekent dat het asielbeleid en de toekenning van de vluchtelingenstatus in overeenstemming zijn met het Verdrag van Genève, dat het recht op asiel gerespecteerd wordt en dat het recht om asiel aan te vragen in de EU wordt gehandhaafd.
- 16 Zorg, bij de onderhandelingen over het gemeenschappelijk Europees asielstelsel, voor solidariteit en gedeelde verantwoordelijkheid tussen de lidstaten van de EU voor de opvang van asielzoekers, met name wat betreft de hervorming van de Dublin-Conventie (= *een internationale overeenkomst uit 1990 met betrekking tot de behandeling van asielaanvragen in Europa*).
- 17 Bevorder een gunstig klimaat voor humanitaire hulp aan en solidariteit met migranten en maak een eind aan het vertroebe-len van de rol van ngo's en mensensmokkelaars. Neem de beperkingen op de ruimte van het maatschappelijk middenveld weg en voorkom dat de rechten van mensenrechtenactivisten worden geschonden, met inbegrip van lastercampagnes, bedreigingen en aanvallen tegen hen, of andere pogingen om hun werk te belemmeren.

3 Dit betreft richtlijnen tegen discriminatie op grond van ras en etnische afkomst, tegen discriminatie op het werk, gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep en gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten.

4 Het Europees Parlement heeft in 2009 het voorstel voor een richtlijn (COM (2008)462) tegen discriminatie op grond van leeftijd, handicap, seksuele geaardheid en godsdienst of overtuiging buiten de werkplek (Europese Commissie) goedgekeurd, maar sindsdien is het voorstel in de Europese Raad in eerste lezing blijven steken. Momenteel bestaat er in de EU alleen wetgeving inzake non-discriminatie ter bescherming tegen de discriminatie van vrouwen en op grond van ras en etniciteit op de arbeidsmarkt.

18 Pas het “firewall”-beginsel toe om ervoor te zorgen dat migranten toegang kunnen krijgen tot basisdiensten en tot de humanitaire hulp die door overheidsinstellingen of maatschappelijke organisaties wordt geboden, ongeacht hun

administratieve status en zonder dat zij bang hoeven te zijn om te worden uitgezet. Zorg ervoor dat slachtoffers van smokkel en mensenhandel toegang krijgen tot justitie zonder angst of vervolging.

De ontwikkelingskansen van migratie maximaliseren, migranten meer mogelijkheden bieden om bij te dragen aan de integrale menselijke ontwikkeling en aan duurzame ontwikkeling in de landen van herkomst en zorgen voor een positieve wisselwerking tussen migratie en ontwikkeling:

19 Zorg ervoor dat het respecteren van de mensenrechten centraal staat in alle samenwerkingsverbanden met derde landen, met inbegrip van mechanismen voor toezicht en verantwoording. Herzien de samenwerking met landen die de mensenrechten niet respecteren en mensen terugsturen naar een land waar zij het risico lopen te worden misbruikt of het leven kunnen verliezen.

20 Bevorder een extern beleid dat samenhangt met duurzame ontwikkeling en dat over voldoende middelen beschikt om de meest achtergestelde mensen mondig te maken. Zorg ervoor dat de Europese officiële ontwikkelingshulp (ODA) uitsluitend wordt gebruikt om de diepere oorzaken van armoede en de oorzaken van gedwongen verplaatsing aan te pakken (conflicten, milieurampen, vervolging, structurele ongelijkheden, gebrek aan goed bestuur, enz.) en niet voor het beteugelen van migratiestromen.

21 Zorg ervoor dat de officiële ontwikkelingshulp (ODA) aan landen wordt toegewezen op basis van de werkelijke behoeften en ontwikkelingsstrategieën van de ontvangers en niet op basis van de doelstellingen van het buitenlands beleid van de EU (met name op het gebied van handel, belastingen, veiligheid, wapenexport, migratiebeheer en -controle, enz.)

22 Pak het ontbreken van een samenhangend beleid aan door het tot stand brengen van Policy Coherence for Development (PCD) (= *Beleidscoherentie voor Ontwikkeling*) en pak de inconsistenties in de interpretatie en in de praktijk aan, zodat dit op operationeel niveau doeltreffend kan worden omgezet.

23 Zorg ervoor dat het externe beleid van de EU en haar lidstaten geen schade toebrengt aan de ontwikkelingslanden of aan de bestaande regionale mobiliteitskaders in het Mondiale Zuiden, en lever een positieve bijdrage aan hun duurzame ontwikkeling.

24 Zorg ervoor dat er geen voorwaarden inzake migratiebeheer, overname en (gedwongen) terugkeer worden opgenomen in nieuwe samenwerkingsovereenkomsten en -bepalingen die door de EU, haar lidstaten en derde landen en regio's (bv. EU-ACS, NDICI) worden besproken.

25 Zorg voor gelijkwaardige samenwerkingsverbanden tussen de EU en de partnerlanden bij het vaststellen van prioriteiten in lopende onderhandelingen en toekomstige overeenkomsten.

26 Zorg voor de betrokkenheid van migranten/diasporagroepen bij ontwikkelingssamenwerking en transnationale samenwerkingsverbanden.

27 Verminder tegen 2030, de transactiekosten van de geldovermakingen van migranten tot minder dan 3% en schaf de corridors voor geldovermakingen met hogere tarieven dan 5% af, volgens de SDG-doelstelling (= *Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling*) 10.c.

De bovenstaande pagina's zijn fragmenten uit de publicatie van Caritas Europa met de titel “Common Home: Migration and Development in Europe and Beyond.” De volledige publicatie in het Engels, met inbegrip van een volledige lijst van referenties, is te vinden op de website van Caritas Europa: <https://www.caritas.eu/common-home-eu/>.

Rue de la Charité 43
1210 Brussel - België
Tel: +32 (0)2 280 02 80
info@caritas.eu
www.caritas.eu

Deze publicatie is tot stand gekomen in het kader van het MIND-project, dat financiële steun heeft ontvangen van het DEAR-programma van de Europese Unie. De informatie in deze publicatie geeft niet noodzakelijkerwijs het standpunt of de mening van de Europese Unie weer.